

Tilskuddsordninger

Det finnes mange økonomiske tilskuddsordninger i kulturminnearbeidet. Noen av disse omfatter alle typer kulturminner, mens andre er rettet inn mot kulturminner innenfor bestemte kategorier eller vernestatus.

Ordninger for fredede bygninger og anlegg

Det kan søkes om midler fra Riksantikvaren til bygninger og anlegg som er fredet etter kulturminneloven samt til skjøtsel av fornminner. Riksantikvaren treffer vedtak om fordeling etter innstilling fra fylkeskommunen. Private eiere av fredede bygninger og anlegg, eller private eiere av ikke fredet kystkulturminner kan søke.

Kulturminnefondet

Kulturminnefondet er opprettet av Stortinget og skal bidra til samspill mellom offentlige og private midler for å sikre at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer bevares og aktiviseres som grunnlag for opplevelse, kunnskap, utvikling og verdiskaping (www.kulturminnefondet.no). Fondet skal stimulere til samarbeid og økt medvirkning fra eiere og næringsliv, utløse privat kapital og støtte lokale og regionale partnerskap og spleiselag. Fondet kan brukes innenfor hele kulturminnefeltet.

Tilskudd gjennom Husbanken

Husbanken kan gi utbedringslån til bolighus med antikvarisk verdi (www.husbanken.no). Det må foreligge en faglig vurdering av verdien og en uttalelse som godtgjør at utbedringstiltakene ikke vil forringe den antikvariske verdi. En slik vurdering og uttalelse kan gis av fylkeskommunen.

Buskerud fylkeskommunes tilskuddsordning for verneverdige, ikke-fredede bygninger

Alle eiere av kulturhistorisk verdifulle bygninger og anlegg som ikke er fredet kan søke om fylkeskommunale midler til bevaring, og istandsettingsarbeider eller forberedelse av slike arbeider. Tilskuddet er ment å dekke merkostnader der en antikvarisk løsning er dyrere enn en standardutførelse, samt til omfattende vedlikeholdsarbeider. Det er en forutsetning at antikvariske retningslinjer for istandsetting av verneverdige bygninger legges til grunn.

Private fond og stiftelser

Det finnes også private legater, fond og stiftelser som retter seg mot tiltak innen kulturarv, både til brann- og skadeforebyggende tiltak og til generelle tiltak innen bygningsvern. I en del tilfeller utpekes kulturminnevern som et spesielt prioritert område i forbindelse med enkelte år eller tildelingsrunder.

EU-midler

EU-midler er tilgjengelig gjennom Norges tilknytning til flere av EUs program gjennom EØS-avtalen. Riksantikvaren jobber aktivt for å inkludere norske kulturminneaktører i europeiske samarbeids- og forskningsprosjekter.

Tilskudd til kulturminner på landbrukseiendommer

Når det gjelder landbrukseiendommer finnes spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) som disponeres av kommunene. Ordningen er rettet mot eierne og skal bidra til å stimulere flere til å ivareta miljøverdiene i landskapet. SMIL gir støtte til områdeplanlegging og gjennomføring av engangstiltak knyttet til bl.a. istandsetting og skjøtsel av kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap. Direktoratet for Naturforvaltning disponerer tilskuddsmidler til tiltak som bevarer biologisk mangfold på særlig viktige arealer. Landbruksdepartementet/Fylkesmannen har øvrige støtteordninger for skjøtsel av kulturlandskap.

Lokale tilskuddsordninger er et virkemiddel den enkelte kommune kan innføre for å stimulere kulturminnevernet. Øvre Eiker kommune har ikke noen slik ordning, men det kan søkes om støtte fra Øvre Eiker kulturminneråd til å finansiere bistand fra arkitekt/håndverker til å utarbeide en prosjektbeskrivelse som kan brukes i forbindelse med søknader.

For øvrig vises det til oversikten over aktuelle tilskuddsordninger på Buskerud fylkeskommunes hjemmesider.

Aktuelle kontakter

- Fylkeskommunens kulturvernansvarlige kan gi råd og tips, og bør trekkes tidlig inn (www.bfk.no)
- Buskerud bygningsvernssenter som bl.a. holder kurs i tradisjonshåndverk og har oversikt over håndverkere som har gjennomført opplæringsprogram i tradisjonshåndverk (www.buskerudbygningvern.no)
- Riksantikvaren (www.riksantikvaren.no)
- Kulturminnefondet (www.kulturminnefondet.no)
- Bygg og bevar, oversikt over håndverksbedrifter (www.byggogbevar.no)
- Varsomt, et nettsted om varsomt istandsetting av gamle hus (www.varsomt.org)